

Listă de auto-evaluare privind principiul „a nu prejudicia în mod semnificativ mediul”

Îndrumări metodologice

Conform regulamentelor europene și naționale aplicabile, finanțarea europeană nerambursabilă acordată prin Programul Tranziție Justă, ca de altfel prin întreaga politică de coeziune a Uniunii Europene în perioada 2021-2027, se acordă doar pentru **realizarea de activități durabile**.

O activitate durabilă este acea activitate care contribuie în mod semnificativ la obiectivele de mediu și care, de asemenea, ar trebui să nu aducă prejudicii niciunuia dintre cele **6 obiective de mediu**:

1. atenuarea schimbărilor climatice;
2. adaptarea la schimbările climatice;
3. utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine;
4. tranziția la economia circulară, inclusiv prevenirea generării de deșeuri și reciclarea acestora;
5. prevenirea și controlul poluării;
6. protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor.

În cele ce urmează este prezentată o scurtă **descriere a obiectivelor de mediu**. Astfel, conform Regulamentului (UE) 2020/852, se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ:

- obiectivul de mediu „*atenuarea schimbărilor climatice*” dacă acea activitate generează emisii semnificative de gaze cu efect de seră (GES);
- obiectivul de mediu „*adaptarea la schimbările climatice*” dacă acea activitate duce la creșterea efectului negativ al climatului actual și al climatului preconizat în viitor asupra activității în sine sau asupra persoanelor, asupra naturii sau asupra activelor;
- obiectivul de mediu „*utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine*” dacă acea activitate este nocivă pentru starea bună sau pentru potențialul ecologic bun al corpurilor de apă, inclusiv al apelor de suprafață și subterane, sau starea ecologică bună a apelor marine;
- obiectivul de mediu „*tranziția la economia circulară, inclusiv prevenirea generării de deșeuri și reciclarea acestora*” dacă acea activitate duce la ineficiențe semnificative în utilizarea materialelor sau în utilizarea directă sau indirectă a resurselor naturale, la o creștere semnificativă a generării, a incinerării sau a eliminării deșeurilor, sau în cazul în care eliminarea pe termen lung a deșeurilor poate cauza prejudicii semnificative și pe termen lung mediului;
- obiectivul de mediu „*prevenirea și controlul poluării*” dacă acea activitate duce la o creștere semnificativă a emisiilor de poluanți în aer, apă sau sol;
- obiectivul de mediu „*protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor*” dacă acea activitate este nocivă în mod semnificativ pentru condiția bună și reziliența ecosistemelor sau nocivă pentru stadiul de conservare a habitatelor și a speciilor, inclusiv a celor de interes pentru Uniunea Europeană.

Pentru a asigura conformarea cu principiul „a nu prejudicia în mod semnificativ mediul (DNSH)” solicitanții trebuie să furnizeze suficiente detalii în cadrul documentației de proiect depuse pentru finanțare prin care să dovedească faptul că activitățile legate de pregătirea și de implementarea proiectului, lucrările, serviciile și/sau dotările prevăzute în cadrul acestuia, precum și activitățile aferente codurilor CAEN pentru care se solicită finanțarea, contribuie la cele 6 obiective de mediu, respectiv nu aduc prejudicii semnificative acestor obiective.

În funcție de tipul, specificul, complexitatea și localizarea proiectului propus pentru finanțare, solicitanții vor detalia în Cererea de Finanțare, Planul de Afaceri sau în documentația tehnică aferentă acestuia (Memoriu tehnic, Studiu de fezabilitate, Documentație de avizare lucrări de intervenții, Proiect tehnic, Documentație tehnică pentru obținerea autorizației de construire, după caz), pentru fiecare obiectiv de mediu, măsurile propuse pentru prevenirea, reducerea sau compensarea oricăror efecte adverse ale realizării proiectelor.

În detalierea măsurilor propuse în documentația de proiect pentru a dovedi respectarea principiului „a nu prejudicia în mod semnificativ mediul”, solicitanții vor avea în vedere **cerințele și recomandările** identificate în urma analizei realizate la nivelul Programului Tranziție Justă pentru asigurarea conformării cu acest principiu.

Aceste cerințe și recomandări sunt incluse în documentul **Listă de auto-evaluare cu privire la principiul „a nu prejudicia în mod semnificativ mediul”**.

Legislație de mediu și alte documente relevante

Legislație națională:

- Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului
- H.G. nr. 1076/ 2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe
- O.U.G. nr. 57/ 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice
- Legea apelor nr. 107/1996
- H.G. nr. 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate, modificat de H.G. nr. 352/2005
- Planurile de management ale bazinelor hidrografice
- Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile (republicare), modificată de Legea nr. 311/2004, OG nr. 11/2010 aprobată de Legea nr. 124/2010, OG nr. 1/2011, aprobată de Legea nr. 182/2011, cu rectificarea nr. 458/2012
- Legea nr. 24 din 6 mai 1994 pentru ratificarea Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, semnată la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992
- Legea nr. 3 din 2 februarie 2001 pentru ratificarea Protocolului de la Kyoto la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, adoptat la 11 decembrie 1997
- Legea nr. 251 din 28 octombrie 2015 pentru acceptarea Amendamentului de la Doha, adoptat la Doha la 8 decembrie 2012, la Protocolul de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, adoptat la 11 decembrie 1997
- Legea nr. 57 din 10 aprilie 2017 pentru ratificarea Acordului de la Paris
- Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC) aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1076/2021
- Strategia pe termen lung a României pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (LTS)
- Hotărârea nr. 118 din 12 septembrie 2022 referitoare la propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei (UE) 2018/2001
- Legea nr. 121 din 18 iulie 2014 privind eficiența energetică
- Legea nr. 261 din 16 iunie 2004 pentru ratificarea Convenției privind poluanții organici persistenți, adoptată la Stockholm la 22 mai 2001
- Legea nr. 278 din 24 octombrie 2013 privind emisiile industriale
- Legea nr. 104/15.06.2011 privind calitatea aerului înconjurător
- Legea nr. 293/2018 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici
- HG nr. 467 din 28 iunie 2018 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2016/1.628 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind

cerințele referitoare la limitele emisiilor de poluanți gazoși și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră, de modificare a regulamentelor (UE) nr. 1.024/2012 și (UE) nr. 167/2013 și de modificare și abrogare a Directivei 97/68/CE

- Lege nr. 121 din 3 iulie 2019 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant
- HG nr. 1756 din 6 decembrie 2006 privind limitarea nivelului emisiilor de zgomot în mediu produs de echipamente destinate utilizării în exteriorul clădirilor
- Planul Național de Gestionare a Deșeurilor aprobat prin H.G. nr. 942/20.12.2017
- O.U.G. nr. 92/19 august 2021 privind regimul deșeurilor
- Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare
- H.G. nr. 856/2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase
- Decizia Comisiei 2000/532/CE de înlocuire a Deciziei 94/3/CE de stabilire a unei liste de deșeuri în temeiul articolului 1 litera (a) din Directiva 75/442/CEE a Consiliului privind deșeurile și a Directivei 94/904/CE a Consiliului de stabilire a unei liste de deșeuri periculoase în temeiul articolului 1 alineatul (4) din Directiva 91/689/CEE a Consiliului privind deșeurile periculoase
- Ordinul 119/2014 - Normele de Igiena și sanatate publică privind mediul de viață al populației din 04.02.2014, completat prin Ordinul nr. 994 din 09 Aug. 2018 și Ordinul nr. 1378 din 30 Oct. 2008
- Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare

Legislație europeană:

- Regulamentul delegat (UE) 2021/2139 al Comisiei din 4 iunie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea criteriilor tehnice de examinare pentru a determina condițiile în care o activitate economică se califică drept activitate care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice și pentru a stabili dacă activitatea economică respectivă aduce prejudicii semnificative vreunui dintre celelalte obiective de mediu
- Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088
- Regulamentul (UE) 2019/1021 al Parlamentului European și al Consiliului privind poluanții organici persistenti
- Decizia Comisiei 2000/532/CE de înlocuire a Deciziei 94/3/CE de stabilire a unei liste de deșeuri în temeiul articolului 1 litera (a) din Directiva 75/442/CEE a Consiliului privind deșeurile și a Directivei 94/904/CE a Consiliului de stabilire a unei liste de deșeuri periculoase în temeiul articolului 1 alineatul (4) din Directiva 91/689/CEE a Consiliului privind deșeurile periculoase
- Regulamentul (UE) 2017/852 al Parlamentului European și al Consiliului privind mercurul
- Regulamentul (CE) nr. 1005/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind substanțele care diminuează stratul de ozon
- Directiva 2011/65/UE a Parlamentului European și al Consiliului privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice
- Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei

- Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice
- Regulamentul (UE) 2021/1056 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului pentru o tranziție justă
- Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și al Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor
- Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului
- Directiva 2009/125/CE a Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic
- Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE)
- Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și al Consiliului din 6 septembrie 2006 privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și de abrogare a Directivei 91/157/CEE
- Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării)
- Directiva 2002/49/CE a Parlamentului European și al Consiliului din 25 iunie 2002 privind evaluarea și gestiunea zgomotului ambiental.

Listă de auto-evaluare cu privire la principiul „a nu prejudicia în mod semnificativ mediul”

Nr. Crt.	Cerințe și recomandări pentru respectarea principiului “A NU PREJUDICIA ÎN MOD SEMNIFICATIV MEDIUL”	Transpunere în proiect cerințe și recomandări DA, cu indicarea secțiunii relevante din documentație/NU/n.a.	Rezultate estimate ca urmare a transpunerii cerințelor și recomandărilor în primul an de operare a investiției
i.	Obiectivul de mediu „Atenuarea schimbărilor climatice”		
1)	Solicitantul/proiectul va avea în vedere, pe cât posibil, implementarea unor măsuri de eficiență energetică a clădirii și/sau optimizarea consumului de energie asociate, inclusiv măsuri precum montarea unor panouri fotovoltaice/fototermice și/sau alte măsuri limitate ca buget.		
2)	Pentru achizițiile de echipamente vizate în investiție, solicitantul/proiectul va avea în vedere încorporarea conceptului de cele mai bune tehnici disponibile (BAT) conform documentelor de referință publicate de Comisia Europeană: BAT reference documents Eippcb (europa.eu) , acolo unde se aplică. Pentru tipurile de echipament pentru care există clase de consum energetic, solicitantul/proiectul va stabili cerințe tehnice prin care se va asigura că acestea vor fi din cea mai înaltă clasă de eficiență disponibilă.		
ii.	Obiectivul de mediu „Utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine”		
1)	În ceea ce privește clădirile noi, instalațiile productive și instalațiile de apă asociate, solicitantul/proiectul va avea în vedere ca acestea să fie adaptate pentru un consum cât mai redus, însă adaptat la necesitățile de consum ale activității care se va derula în cadrul clădirii, iar dispozitivele aferente instalațiilor de apă vor avea consumul specificat în fișele tehnice ale produsului. În acest sens, solicitantul va avea în vedere, pe cât posibil, lista riscurilor climatice din Anexa 1, Apendice E, din Regulamentul 2139/2021 - „Specificatiile tehnice pentru aparatele consumatoare de apă”.		
iii.	Obiectivul de mediu „Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor”		

Nr. Crt.	Cerințe și recomandări pentru respectarea principiului "A NU PREJUDICIA ÎN MOD SEMNIFICATIV MEDIUL"	Transpunere în proiect cerințe și recomandări DA, cu indicarea secțiunii relevante din documentație/NU/n.a.	Rezultate estimate ca urmare a transpunerii cerințelor și recomandărilor în primul an de operare a investiției
1)	Pentru proiectele care includ activități privind realizarea de construcții și/sau instalații solicitantul/proiectul va promova, acolo unde este posibil, măsuri privind protecția și/sau refacerea biodiversității și a ecosistemelor din zona proiectului.		
iv.	Obiectivul de mediu „Adaptarea la schimbările climatice”		
1)	<p>Solicitantul va lua în considerare vulnerabilitățile din punct de vedere al condițiilor de mediu/climatice prezente și viitoare. În acest sens, după caz, solicitanții pot avea în vedere informațiile incluse în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bojariu et al "Schimbarea climatică în sectorul resurselor de apă – de la bazele fizice la riscuri și adaptare" (meteoromania.ro); - lista riscurilor climatice din Anexa 2, Apendice A, din Regulamentul 2139/2021 - „Clasificarea pericolelor legate de climă” - hărțile de hazard și de risc la inundații: https://rowater.ro/despre-noi/descrierea-activitatii/managementul-situatiilor-de-urgenta/directiva-inundatii-2007-60-ce/harti-de-hazard-si-risc-la-inundatii/ <p>Solicitanții pot propune în consecință, soluții fizice și nefizice („soluții de adaptare”), pe perioada de implementare și/sau durabilitate a investiției, care reduc cele mai importante riscuri climatice fizice identificate și care sunt semnificative pentru activitatea respectivă. Exemple de astfel de soluții de adaptare includ utilizarea unor soluții tehnice care să permită adaptarea la temperaturile maxime actuale; proiectarea infrastructurii pentru colectarea apelor pluviale; măsuri de adaptare în conformitate cu specificul climatic al zonei; straturi de acoperire rezistente la fluctuațiile de temperatură, rosturi de dilatație rezistente la fluctuațiile de temperatură; monitorizarea constantă a comportamentului infrastructurii în contextul utilizării acesteia; acoperirea terasamentelor cu material textil și vegetație etc.</p>		
v.	Obiectivul de mediu „Economia circulară, inclusiv prevenirea generării de deșeuri și reciclarea acestora”		

Nr. Crt.	Cerințe și recomandări pentru respectarea principiului “A NU PREJUDICIA ÎN MOD SEMNIFICATIV MEDIUL”	Transpunere în proiect cerințe și recomandări DA, cu indicarea secțiunii relevante din documentație/NU/n.a.	Rezultate estimate ca urmare a transpunerii cerințelor și recomandărilor în primul an de operare a investiției
1)	<p>Pe parcursul realizării investiției, se va asigura menținerea unui nivel scăzut al deșeurilor generate, precum și reciclarea echipamentelor existente, acolo unde este posibil.</p> <p>Astfel, solicitantul/proiectul va elabora și implementa un plan de gestionare a deșeurilor la nivelul activității și la nivelul infrastructurii și echipamentelor realizate în urma implementării proiectului, care să asigure:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prevenirea generării deșeurilor; – gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea desfășurată: separare pe fracții, reciclare, reutilizare. <p>În cazul echipamentelor achiziționate prin proiect, vor fi avute în vedere schemele de reciclare și se va asigura reciclarea maximă la sfârșitul ciclului de viață al acestora, inclusiv prin acorduri contractuale cu furnizorii de servicii de reciclare/eliminare.</p>		
vi.	Obiectivul de mediu „Prevenirea și controlul poluării aerului, apei sau solului”		
1)	Deoarece atât fabricarea, cât și transportul materialelor generează emisii de gaze cu efect de seră, solicitantul/proiectul va asigura un lanț de aprovizionare cât mai scurt, promovând folosirea materialelor disponibile cât din surse cât mai apropiate (lanț scurt), precum și a celor al căror proces de producție este cât se poate de prietenos cu mediul.		
2)	<p>Pe parcursul etapei de execuție, prin contractele încheiate, solicitantul/proiectul se va asigura ca sunt luate toate măsurile necesare astfel încât:</p> <ul style="list-style-type: none"> – deșeurile rezultate din demontări/demolări, precum și materialele necesare pentru construire să fie corect depozitate pentru a se evita infiltrațiile în stratul acvifer sau în apele de suprafață, ca urmare a antrenării acestora de către apele pluviale sau de către vânt. – deșeurile solide, materialul rezultat din decopertări, excavații, combustibili sau uleiurile să nu fie deversate în albia cursului de apă sau în lacul de acumulare. – lucrătorii de la fața locului să fie instruiți pentru a se evita scurgerile accidentale de substanțe chimice, carburanți și uleiuri provenite de la funcționarea utilajelor 		

Nr. Crt.	Cerințe și recomandări pentru respectarea principiului "A NU PREJUDICIA ÎN MOD SEMNIFICATIV MEDIUL"	Transpunere în proiect cerințe și recomandări DA, cu indicarea secțiunii relevante din documentație/NU/n.a.	Rezultate estimate ca urmare a transpunerii cerințelor și recomandărilor în primul an de operare a investiției
	implicate în lucrările de construcție sau datorate manevrării defectuoase a autovehiculelor de transport		
	Alte măsuri suplimentare relevante pentru obiectivele de mediu		
1)	Pentru activitatea de formare profesională inclusă în proiect, solicitantul/proiectul va avea în vedere acolo unde este cazul, includerea în programa de formare a unor teme referitoare la cele 6 obiective de mediu care sunt relevante pentru domeniile de activitate, respectiv ocupațiile vizate de activitatea de formare.		